
Mirsad D. ABAZOVIĆ

**Edina Bećirević: Međunarodni krivični sud –
između ideala i stvarnosti**

**International Criminal Court – Between Ideals
And Reality: Edina Bećirević¹**

Kako u međunarodnoj tako i u bosanskohercegovačkoj javnosti dosta je stručnih (ali i nestručnih) rasprava i razgovora o nizu općih, pragmatičkih i suštastvenih pitanja organizacije i funkcioniranja raznih domicilnih i međunarodnih institucija čije uspostavljanje i djelatno efektiviranje može biti, a nerijetko i jeste, *conditio sine qua non* uređivanja ukupnih odnosa u BiH kao državi, ali i njenog pozicioniranja u regionalnim, kontinentalnim pa i svjetskim relacijama. Svakako je pitanje uspostave i funkcioniranja sudskih institucija, koje imaju međunarodni karakter, sa bitnošću supranacionalnog i supradržavnog statusa u procesu procesuiranja, izricanja presuda i implementacije sankcija, veoma važno pitanje. Ono utječe na promjenu sveukupne konfiguracije u odnosima među državama, zatim unutar konkretnih država ponaosob. Istovremeno, utječe i na redizajniranje aktiviteta relevantnih međunarodnih institucija sa aspekta njihove učinkovitosti na produktivno prestrukturiranje i redefinjiranje relacija mikro autonomije i makro pozicije te prestrukturiranje političkog i institucionalnog ambijenta u pojedinačnim državama spram magistralnih pitanja uređenja društvenih odnosa koja ne dopuštaju izolacionističko, ali ni majorističko ponašanje. Te međunarodne sudbene institucije, one funkcionirajuće i one koje bi tek trebalo razviti, valjalo bi da doprinesu uspostavi ravnopravnosti među «malim» i «velikim», bogatim i siromašnim, više i manje utjecajnim državama, u onim oblastima koje ne mogu i ne smiju biti privilegija ili samoproglašeno pravo samo na osnovi vlastite pozicije u međunarodnim relacijama. Opća

¹ Međunarodni centar za mir Sarajevo i Arka press Sarajevo, 2003.

pitanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, prava na ravnopravnost u poduzimanju civiliziranih radnji na unutrašnjem i spoljnjem planu, prava na nepristajanje na čini i sankcioniranje djela (djelatnosti) koja nisu u skladu sa dostignutim stupnjem civilizirane bitnosti i dr., meritum su pravednijeg uređenja odnosa u svijetu i uspostavljanja stanja tolerancije naspram netolerancije, ravnopravnosti naspram neravnopravnosti o istim pitanjima, humanizacije ukupnih odnosa naspram dehumanizacije na osnovama pogrešno shvaćene i korištene superiornosti po bilo kom osnovu. Jedna, ali bitna, međunarodna institucija trebalo bi da bude i uspostava međunarodnog krivičnog suda, kao što je to, mada ne još uvijek u punom kapacitetu, aktivnost ICTY.

Na ovu temu je Edina Bećirević sačinila studiju pod naslovom «Međunarodni krivični sud: između ideala i stvarnosti», a pod mentorstvom prof. dr. Richard Mitten-a i prof. dr. Tomas Meszerics-a. Studija Edine Bećirević procjenjuje mogućnosti Međunarodnog krivičnog suda – ICC da postane istinski nezavisan sud i jedna od institucija koja može doprinijeti da se razvijaju korektniji sveukupni odnosi u suvremenom svijetu, prvenstveno u oblasti kažnjavanja oopćeprepoznatih kažnjivih djela bez amnestiranja ikoga ili ikoje političke ili državne strukture, bez obzira na trenutnu ili razvojnu moć pojedinih država ili međunarodno slabiju pozicioniranost drugih zemalja. I upravo na tim pitanjima dolazi do svojevrsnog, ali nipošto prividnog konflikta. Prema Edini Bećirević, «pred ICC, sudom u procesu uspostavljanja, stoje dvije mogućnosti. Jedna je da će ICC, zbog narastajućeg američkog neprijateljstva propustiti momentum da postane funkcionalan sud. Druga mogućnost je da će, na duge staze, mreža nevladinih organizacija, u sprezi sa medijima i državama koje podržavaju ICC, prevazići poteškoće koje može prouzrokovati američko neprijateljstvo». Bećirević, na osnovu rezultata analize u studiji daje više šanse ovoj drugoj mogućnosti.

Inače, studija je strukturirana u četiri poglavlja, sa veoma konzistentnim zaključcima, te sa četiri apendiksa čiji su sadržaj intervjui koje je autorica na ovu temu vodila sa svjetski relevantnim osobama iz ove oblasti, a to su Louise Arbour, William Pace, David Schaffer i Cherif Bassiouni.

Zbog aktuelnosti teme, zatim zbog veoma stručne, a napose analitične i konkluzivne obrade teme koju je učinila Edina Bećirević, a zarad potrebe za edukacijom stručne, zatim

političke pa i općepopulističke konzumentske strukture, veoma je korisno da ova studija bude dostupna cjelokupnoj javnosti. To je potrebno iz više razloga, a izdvajaju se slijedeći: ovakvih tekstova, a posebno studija, u ovdašnjem pa i širem ambijentu je veoma malo; studija bi trebalo da bude inicirajuća, kako za smog autora, tako i za druge promišljaoce društvenih stanja i perspektiva mikro i makro nivoa da iz raznih uglova aktivno analiziraju i kritički promatraju rečeni fenomen (fenomene); u Bosni i Hercegovini, u uvjetima egzistiranja i profiliranja mnoštva rasutih, a najčešće dijametralno suprotstavljeni političkih volja i prakse (pogotovo oko ICTY, ali i oko ICC), ova argumentirana i neostrašćena te nepristrasna studija, mogla bi značiti jednim od balansirajućih faktora profilacije političke i političkodjelatne misli i svijesti.

Iz navedenih razloga, svesrdno preporučujem upoznavanje sa studijom «Međunarodni krivični sud: između ideala i stvarnosti», autorice Edine Bećirević.